

6

keinoa
kiusaamisen kitkemiseen
kouluissa

Vanhempainyhdistys voi auttaa ennalta-
ehkäisemään väkivaltaa, syrjintää ja kiusaamista

Suomen Vanhempainliitto on yhteistyössä Aseman Lasten kanssa koonnut vanhempainoimijoille vinkkejä ja työkaluja turvallisuuden edistämiseen kouluissa. Valitkaa vinkeistä omaan toimintaanne ja tarpeisiinne sopivimmat.

Lisätietoa ja linkit tekstissä mainittuihin ohjeisiin ja työkaluihin löytyvät osoitteesta <https://vanhempainliitto.fi/monipuolinen-vanhempainoiminta/vakivallan-ehkaisy>

1 Järjestäkää tutustumismahdollisuuksia

Kun tunnemme toisemme, ymmärrys ja empatia lisääntyy. Tuttujen kesken on helpompi käsitellä myös vaikeita aiheita.

- Järjestäkää yhteisöllisiä tapahtumia, joissa voi tutustua muihin vanhempiin ja lapsiin.
- Kannustakaa myös koulua vuorovaikutteisten vanhempainiltojen järjestämiseen.

2

Olkaa läsnä koulussa

Pitäkää asiaa esillä kodin ja koulun arjessa.

- Jakakaa muille vanhemmille tietoa kiusaamiseen, syrjintään ja väkivaltaan puuttumisen keinoista. Hyödyntäkää Opetushallituksen [Kiusaamisen vastainen työ](#) -sivuston materiaaleja ja tutustukaa [Pisarapuuttuminen](#)-menetelmään.
- Organisoikaa [Koulun korva](#) -toimintaa välitunneille tai [Kodin apukädet](#) -toimintaa luokkiin.
- Vinkkejä myönteisen käytöksen vahvistamiseen löytyy [Mielenterveystalon työkalupakista](#).

3

Osallistukaa hyvinvointityöhön

Vanhempainyhdistys voi tukea koulua yhteisten pelisääntöjen sopimisessa ja edistää turvallisuussuunnitelmien tunnettuutta, jotta kaikki tietävät, miten puuttua väkivaltaan ja syrjintään.

- Tutustukaa oppaaseen [Kirjauksista käytäntöön: 10 askelta kohti toimivaa kodin ja koulun yhteistyötä](#).
- Osallistukaa vanhempainyhdistyksenä yhteisölliseen opiskeluhoolto-ryhmään. Sitä kautta vaikutatte hyvinvointityöhön ja turvallisuussuunnitelmiin. Mikäli ette vielä ole mukana, olkaa yhteydessä rehtoriin.
- Pyytäkää koulua laittamaan järjestyssääntöjen lisäksi kaikki turvallisuuteen ja hyvinvointiin liittyvät suunnitelmat vanhempien saataville. Näitä ovat opetuksen järjestäjän opiskeluhoolto-suunnitelma, suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä, kriisisuunnitelma sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma.
- Ehdottakaa, että suunnitelmat käydään läpi vuosittain vanhempien kanssa.

4 Tunnistakaa ongelmien taustalla olevat syyt

On tärkeää, että turvallisuutta edistävät toimet kohdistetaan oikeisiin asioihin. Vanhempainyhdistys voi auttaa tunnistamaan kiusaamista ja muuta väkivaltaa yhteisössä.

- Käykää rakentavaa keskustelua haasteista, joita havaitsette omalla alueellanne. Tunnistatko esimerkiksi jotain seuraavista:
 - Tunne- ja vuorovaikutustaitojen puutteet, erilaisuuden väheksyminen, mielen hyvinvoinnin haasteet, kotoutumisen haasteet, kosto, kateus, somen tai pelimaailman väkivallan toistaminen, väkivallan tai rikollisuuden ihannointi tai kunnioituksen ja vallan tavoittelu väkivallan ja kiusaamisen avulla, kotien olot?
- Viekö havaintojanne tiedoksi yhteisölliseen opiskeluhoitoryhmään tai rehtorille.
- Järjestäkää aiheesta paneeli tai dialogi yhteistyössä koulun kanssa. Kutsukaa mukaan vanhemmat ja koulun väki ja lähetäkää mahdollisuuksien mukaan tilaisuudesta tallenne kaikille vanhemmille.

5 Edistäkää yhdenvertaista ja tasa-arvoista toimintakulttuuria

Erilaisiin vähemmistöihin kuuluminen, kuten erityisyys, monikulttuurisuus tai sukupuoleen ja seksuaalisuuteen liittyvä monimuotoisuus lisäävät riskiä kiusaamiselle, häirinnälle ja syrjinnälle.

- Tutustukaa koulunne toiminnalliseen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan sekä kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän vastaiseen suunnitelmaan ja osallistukaa niiden päivittämiseen ja toimeenpanoon.
- Tehkää yhteistyötä oppilaskunnan, kummioppilaiden ja/tai tukioppilaiden kanssa. Ottakaa lapset ja nuoret mukaan pohtimaan turvallista somen käyttöä.
- Kannustakaa muita vanhempia ohjaamaan lapsia turvalliseen ja toista kunnioittavaan vuorovaikutukseen myös somessa sekä pitämään kiinni ikärajoista. Lisätietoa [Digiarjen suositukset perheille](#) -oppaasta.

6 Käykää keskustelua yhteisistä arvoista

Kodin ja koulun yhteiset arvot ja kasvatustavoitteet luovat pohjan koulujen ja vanhempainyhdistyksen toiminnalle sekä kodin ja koulun yhteistyölle.

- Herätelkää yhteisössä arvokeskustelua ja olkaa sillanrakentajana kodin ja koulun välillä.
- Rakentakaa yhteisymmärrystä kodin ja koulun välillä sekä vanhempien kesken.
- Kannustakaa opettajia ja vanhempia sopimaan yhdessä luokka-kohtaisista pelisäännöistä, kuten kunnioittavasta viestinnästä sekä vuorovaikutuksesta kasvokkain ja verkossa.
- Kannustakaa kouluja luomaan turvallisia tiloja vuorovaikutukselle ja huomioimaan [Turvallisen tilan ohjeet](#) myös omassa toiminnassaan, kuten tilaisuuksissa, kokouksissa ja viestinnässä.
- Järjestäkää turvaallisuusteemaisia luentoja, vanhempainiltoja ja muita tapahtumia, joissa sovellette [esteettömän tapahtuman tsekkauslistaa](#).
- Hyödyntäkää [Rakentavan keskustelun pelisääntöjä](#) dialogisen vuorovaikutuksen vahvistamisessa.

